

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen tulossuunnittelun esittely

**Strategiapäällikkö Hanna Kailasto ja
ennakointiasiantuntija Edla Inkilä**

Etelä-Karjalan MYR, 12.9.2022

Strategiset painopisteemme (AVI-ELY-strategia)

STRATEGISET PAINOPISTEEMME

TURVAAMME HYVINVOINTIA JA YHDENVERTAISUUTTA

- Peruspalvelut ovat turvalliset ja alueellisesti yhdenvertaisesti saatavilla
- Riskienhallinta ja varautuminen paranevat
- Oikeusturva toteutuu ennakoivammin, nopeammin ja vaikuttavammin
- Yhteiskunnan kokonais-turvallisuus on hyvällä tasolla
- Osallisuus lisääntyy ja syrjäytyminen vähenee

LISÄÄMME ELINVOIMAA

- Työllisyysaste nousee 75 prosenttiin
- Yritykset uudistuvat, kasvavat ja kansainvälistyvät
- Koulutus- ja osaamistaso nousee, ja osaavan työvoiman saatavuus paranee
- Ympäristön tila paranee
- Yhä useammat ovat toiminta- ja työkykyisinä mukana muuttavassa työelämässä
- Toimintaympäristö kehittyy yhteistyöllä suotuisasti ja yritysten kilpailuolosuhteet ovat entistä tasapuolisemmat
- Ruuantuotannon kilpailukyky, terveellisyys ja turvallisuus paranevat

TAVOITTELEMME HIILINEUTRAALIUTTA

- Kierto- ja biotalousratkaisut lisääntyvät ja luonnonvaroja käytetään kestävästi
- Luonnon monimuotoisuus ja vesien tila paranee
- Ilmastonmuutosta hillitään ja siihen sopeutumista tuetaan
- Yhdyskunnat kehittyvät kestävästi

ASIAKKUUDET JA DIGITALISAATIO

- Suunnittemme ja toteutamme asiakkuusratkaisumme yhdessä ja yhteisinä vuorovaikutuksessa asiakkaiden kanssa
- Panostamme voimakkaasti toimintamme uudistamiseen ja digitalisaation hyödyntämiseen
- Toimintamme ja palvelujemme kehitys perustuu ennakointiin sekä ajantasaiseen tietoon toimintaympäristöstämme, toiminnastamme ja asiakkaistamme

YHTEISET TOIMINTATAVAT JA KUMPPANUUDET

- Vaikutamme aktiivisesti verkostoissa tunnistaen alueiden erityispiirteet
- Viestimme laadukkaasti, oikea-aikaisesti ja ymmärrettävästi
- Työskentelemme monipaikkaisesti, yhteisissä tiloissa, yhtenäisin meneteljin sekä yhtenäistä toimintaa tukevin välinein
- Hyödynnämme ja kehitämme yhteisiä tietojärjestelmiä ja -varantoja tutkimuslaitosten ja virastojen kanssa

HENKILÖSTÖ JA TYÖYHTEISÖ

- Olemme innostuneita uudistajia ja osaajia
- Olemme avoimia ja tunnistamme muutostarpeet
- Vahvistamme työhyvinvointia ja yhteisöllisyyttä

Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen strategiset painopisteet

- **Elinkeinorakenteen monipuolistaminen**
- **Ilmastosta ja ympäristöstä huolehtiminen**
- **Saavutettavuuden parantaminen**
- **Työllisyyden ja osaamisen kasvattaminen**

**Visiomme:
Elinvoimainen ja kestävä Kaakkois-Suomi**

Hanna Kailasto

Kuinka olemme onnistuneet? - Nostoja puolivuotisraportoinnista

Yritysten aktivointi keskeisenä tavoitteena

- Olemme aktivoineet yrityksiä ja **ohjanneet niitä onnistuneesti yrityspalvelujen piiriin.**
- Yritysten aktivointia kuvaava mittari näkyy meillä kasvu-CRM liidinä, joiden lukumäärissä olemme edistyneet: tavoitteemme vuonna 2022 on 120 ja nyt on jo 112 liidiä koossa, vaikka olemme vasta puolivuotisraportoinnin kohdalla.

Alueellamme on Suomen parhaiten päällystetty tieverkko

- Pääsemme kaikkiin päällystetavoitteisiimme, vaikka kustannustaso onkin noussut merkittävästi.
- Alueellamme on **Suomen parhaiten päällystetty tieverkko** ja tavoitteemme on pysyä kärjessä.
- Prioriteettina on, että uutta korjausvelkaa tulisi mahdollisimman vähän lisää.
- Rahoitusta suunnataan päällysteiden lisäksi myös siltarakenteiden korjauksiin. Tässä KAS ELY on onnistunut ja meillä on **maan parhaimmassa kunnossa olevat sillat.**

Kuinka olemme onnistuneet?

- Nostoja puolivuotisraportoinnista

Ympäristövaikuttamisen edistysaskeleita

- Panostamme siihen, että **vihreän siirtymän hankkeiden viranomaisprosessit** olisivat mahdollisimman **sujuvia**.
- **METSO- ja soidensuojeluohjelmissa** tavoitteen saavuttamisessa on haasteenamme ollut pienialainen kiinteistörakenne, mutta silti vapaaehtoisuuteen perustuva luonnonsuojelu on edennyt kohtuullisesti. Tavoittemme on saada 720 ha uutta luonnonsuojelualuetta 2022.
- Olemme edistäneet **vesien- ja merenhoidon tavoitteiden ja toimenpiteiden toteuttamista** aktiivisesti ja laaja-alaisella yhteistyöllä.
- **Panostukset vesistökunnostuksiin** ovat tuottaneet Kaakkois-Suomessa selvästi aiempaa enemmän **vesistökunnostusaktiivisuutta** ja uusia toimijoita on saatu työhön mukaan.
- Olemme tilanneet alueella **rantakunnostuksia**, joilla **parannetaan lintujen elinolosuhteita** rantaruovikoita niittämällä. Uutena toimintatapana niitettyä **järviruokoa** käytetään raaka-aineena **mullan valmistamiseen**. Toimintaa teemme yhdessä John Nurmisen Säätio sr:n kanssa

ELY-keskuksen tulossuunnittelun aikataulu

- ELY-keskusten **puolivuotisraportointi** valmistuu 31.8.2022
- **Hallituksen budjettiriihi** pidetään 31.8-1.9.2022. Sen jälkeen ELY-keskuksille annetaan tarvittaessa täydentävä ohjeistus.
- **ELYjen strategiapäivä** pidetään 23.9.2022. Päivän työpajaosuuden teemoina ovat: "Yhteiset asiakkuudet, Ilmasto, biodiversiteetti ja vihreä siirtymä, Osaaminen ja työperäinen maahanmuutto sekä Huoltovarmuus ja varautuminen"
- **Tulossuunnitteluaineistojen** valmistelua tehdään syys- ja lokakuun aikana.
- **Etelä-Karjalan ja Kymenlaakson MYReissä sekä MYRSeissä** käsitellään tulossuunnitteluaineistoja.
- **ELY-keskuksen neuvottelukunnassa** käsitellään 6.10 tulossuunnittelua sidosryhmien kanssa.
- Valmiit **tulossuunnitteluesitykset** toimitetaan 14.10.2022 ohjaaville tahoille, jotka aloittavat esitysten ja liiteaineistojen käsittelyn.
- Loka- ja marraskuun aikana käydään **toimialaneuvottelut** ohjaavien tahojen ja ELY-keskusten kesken siten, että tulossopimukset ovat valmiit 30.11.2022.
- **Tulossopimusasiakirjat 2023 allekirjoitetaan 12.12.2022.**

Tulostavoiteasiakirjan pääkohtia

**Yhteiskunnallinen
vaikuttavuus**

**Toiminnallinen
tehokkuus**

**Henkisten
voimavarojen
hallinta ja
kehittäminen**

Yhteiskunnallinen vaikuttavuus

Lisäämme
elinvoimaa

Tavoittelemme
hiilineutraaliutta

Elinkeinojen vastuullisuuden edistäminen

Työllisyyssasteen nostaminen

Saavutettavuuden edistäminen

Lisäämme elinvoimaa

Pk-yritykset uudistuvat ja kasvavat monipuolistaen elinkeinorakennetta

Koulutus- ja osaamistaso nousee ja osaavan työvoiman saatavuus paranee

**Hiilineutraaliuden
edistäminen**

**Edistämme
ilmastonmuutokseen
sopeutumista**

**Luonnon monimuotoisuus
ja vesien tila**

**Tavoittelemme
hiilineutraaliutta**

Kestävä kaupunkikehitys

Kiertotalouden ratkaisut

Hiilineutraaliuden edistäminen

Tavoite: Suomi on hiilineutraali vuonna 2035. Alueellisella ja paikallisella yhteistyöllä tuetaan siirtymistä hiilineutraalisuuteen, materiaalitehokkuuteen ja suljettuihin kiertoihin. Kehitetään joukkoliikenteen toimintaedellytyksiä. Toimien vaikutuksina päästöt vähenevät.

Mittari: Panostukset vähähiiliseen talouteen siirtymiseksi.

Kiertotalouden ratkaisut

Tavoite: Vahvistetaan Suomen roolia kiertotalouden edelläkävijänä

Mittari: Yhdyskuntajätteen kierrätyksen edistäminen

Edistämme ilmastonmuutokseen sopeutumista

Tavoite: Varmistetaan, että alueilla tehtävät ratkaisut ovat kestäviä muuttuvassa ilmastossa. Vaikutetaan alueen maaseutuun ja maatalouteen, vesitalouteen sekä maankäyttösektoriin liittyviin maankäyttöä ja kaavoitusta ohjaaviin prosesseihin tulvariskien hallinnan, maankäyttösektorin ilmastotavoitteiden sekä maaperän hiilensidonnan edistämiseksi.

Luonnon monimuotoisuus ja vesien tila

Tavoite: Luonnon monimuotoisuus vahvistuu.

Mittari: Luontotyyppien ja lajisuojelun edistäminen

Mittari: Luonnonsuojelualueiden toteutus (ha)

Tavoite: Vesien tila paranee.

Mittari: Itämeren ja vesien hyvä tila

Mittari: Vesistökunnostusten edistäminen

Kestävä kaupunkikehitys

Tavoite: Tuetaan kestävästä kaupunkikehitystä.

Kaupunkiseutujen kestävyys ja elinympäristön laatu paranevat. Kehitys kaupunkiseutujen ja maaseudun välillä on toisiaan tukevaa ja vuorovaikutteista. Kestävä alue- ja yhdyskuntakehitys ja kehittyvät liikennepalvelut ja toimivat yhteydet edistävät ihmisten arjen sujuvuutta ja elinkeinojen toimintaedellytyksiä ja mahdollistavat eri alueiden vahvuuksien ja voimavarojen hyödyntämistä kaikkialla maassa/erityyppisillä alueilla.

Mittari: Alueiden kehittämisen painopisteet

Mittari: Palvelujen ja joukkoliikenteen järjestämistä tukeva taajamarakenne

Mittari: Alueidenkäytön edistämisen painopisteet

Toiminnallinen tehokkuus

Asiakkuudet, digitaalisuus ja yhteiset toimintatavat

Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen

Tavoite: ELY-keskusta johdetaan määrätietoisesti ja hyvää henkilöstöpolitiikkaa noudattaen. ELY-keskukset panostavat henkilöstön työhyvinvoinnin edistämiseen. Osaamisen varmistamisessa ja osaamisen kehittämisessä huomioidaan myös muuttuvat asiakastarpeet.

Tulossopimuksen voimassaolo ja seuranta

- Tulossopimuksessa asetettuja strategisten tulostavoitteiden toteutumista seurataan poikkihallinnollisessa yhteistyössä ja osana kunkin hallinnonalan toimialaohjauksen menettelyjä.
- Tulostavoiteasiakirjassa tavoitteet asetetaan neljälle vuodelle.
- Tulostavoiteasiakirjan budjettivuoden tavoitteiden toteutumisesta raportoidaan tilinpäätöksessä ja siihen kuuluvassa toimintakertomuksessa.
- Yhteistyö alueellisten sidosryhmien kanssa on erittäin tärkeää tulossopimuksen valmistelussa.

Keskustellaan Mentimeteriä avuksi käyttäen

millä tavoin voimme yhdessä edistää elinvoiman lisäämistä
ja hiilineutraaliuden tavoittelemista?

Näkemyksenne ovat erittäin tärkeitä.

Etelä-Karjala, tilastotietoja / työmarkkinat

- Työllisyysaste oli vuoden toisella neljänneksellä 73,9 %, mikä on lähes **kahdeksan prosenttiyksikköä edellisvuoden vastaavaa ajankohtaa korkeampi**. Naisten työllisyysaste on nyt selvästi miesten työllisyysastetta suurempi.
- Heinäkuun 2022 tilastojen mukaan Etelä-Karjalassa oli noin 6 200 työtöntä. Luku on **9 % edellisvuoden** vastaavaa ajankohtaa **pienempi** (koko maa -16 %).
- **Työttömien osuus työvoimasta on valtakunnallista keskiarvoa korkeampi**. Osuus oli nyt 11 % (koko maa 10 %), kun vuosi sitten osuus oli 12 %.
- **Työttömyyden rakenneongelmat jatkuvat**: rakennetyöttömiä oli 61 % kaikista työttömistä (koko maa 59 %). Ukrainalaisia työttömiä työnhakijoita on parin viime kuukauden aikana ilmoittautunut TE-toimistoon kevättä enemmän, mutta ukrainalaisten työnhakijoiden määrät maakunnassa ovat edelleen pieniä.
- **Työvoiman kysyntä on edellisvuotta suurempaa**. Työ- ja elinkeinotoimistoon ilmoitettiin (tammi-heinäkuun 2022 aikana) noin 8 800 uutta työpaikkaa eli 19 % enemmän kuin edellisvuonna samaan aikaan (koko maa +40 %).
- **Logistiikka-alan irtisanomisia ja lomautuksia on jo realisoitunut**. On mahdollista, että energia-, materiaali-, - ja hintakriisien pitkittyessä niitä nähdään myös muilla toimialoilla (esimerkiksi rakentaminen, kauppa, teollisuus).

Nykytilanteen vaikutuksia

- **Taloukasvu on hidastunut, kuluttajien luottamus alhaalla ja ostovoima supistunut.** Suuressa osassa tuotteita ja palveluja on edelleen **hinnannousupaineita**.
- Etenkin **energian hinnannousu heikentää** niin kotitalouksien kuin elinkeinoelämänkin **näkymiä**
- **Venäisiä turisteja** tullut Suomeen, mutta huomattavasti **vähemmän** kuin ennen koronaa. Tähän vaikuttavat **viisumipolitiikan muutokset**.
- **Venäjän viennin päättyminen** on voinut **vaikuttaa yksittäisiin yrityksiin paljonkin**. Laajemmassa kuvassa yritys kentässä **ei ole suurta kriisiä viennin suhteen**. Maakunnan yritykset ovat selvästi vähentäneet painoarvoaan Venäjällä sekä vientikauppaa Venäjälle jo Krimin kriisistä lähtien.
- Maakaasusta pyritään nyt eroon mahdollisimman nopeasti ja yritykset etsivät keinoja **korvata maakaasua** investoimalla korvaaviin ratkaisuihin
- Maakunnassa on käynnissä laajasti uusia hankkeita tai kohteita, joissa siirrytään **vihreämpiin energiamuotoihin**.
- **Metsäyhtiöt ovat kertoneet hyvistä tuloksista**.
- **Konepajateollisuudessa on nähtävissä raaka-aineiden maailmanmarkkinoiden hinnannousua sekä komponenttien saatavuusongelmia**. Tilanne vaihtelee paljon eri yritysten välillä, mutta loppuvuoden näkymät ovat epävarmat.

Nykytilanteen vaikutuksia

- Rakentamisessa **hintojen nousu ja epävarmuus** tulevasta hillitsevät investointeja ja rakentaminen todennäköisesti vähenee. **Tilanne on johtanut jo suunniteltujen projektien siirtämisiin ja peruuntumisiin.**
- **Matkailijoiden määrä nousussa** edellisvuoteen verrattuna (koko alkuvuosi). Kesä-heinäkuun yöpymisluvut edellisvuotta alhaisemmat. Nykytilanne on **peruuttanut** myös **matkailuinvestointeja.**
- Lappeenrannan lentokenttä on kohdannut talousvaikeuksia
- Etelä-Karjalaan suunniteltuja **liikenneinvestointeja on uuden geopoliittisen tilanteen vuoksi peruuntumassa noin 200** miljoonan euron arvosta.
- Summa koostuu seuraavista hankkeista:
 - **Saimaan kanavan remontiin** suunnattu investointipäätös (95 miljoonaa euroa) on **peruttu.**
 - Väyläviraston investointiohjelmaan 2022–2029 sisältyneet **raidehankkeet Imatran ja Vainikkalan rajanylityspaikoille** on vedetty uudesta investointiohjelmaluonnoksesta **pois.**
 - Hallitusohjelmaan kirjattu **Parikkalan rajanylityspaikan kansainvälistäminen jäi toteuttamatta** ja nyt Parikkalan raja-asema on suljettu kokonaan.
- Pelkästään rakentamisen aikaiset työllisyysvaikutukset olisivat hankkeissa olleet **tuhansia henkilötyövuosia**, jotka jäävät nyt muuttuneessa tilanteessa toteutumatta. Lisäksi sota on **vaikuttanut teiden suunnitteluhankkeisiin:** esimerkiksi Lappeenranta - Nuijamaa –yleissuunnitelman hyväksymisprosessi keskeytettiin. Hankkeen tiejärjestelyihin kuului myös oleellisesti Nuijamaan raja-aseman kehittäminen ja laajentaminen, jolle ei nyt ole perusteita.

Nykytilanteen vaikutuksia

- **Saimaan kanava on ollut merkittävä kuljetusväylä Itä-Suomen teollisuudelle** ja kuljetukset ovat olleet kustannustehokkaita. Saimaan kanavassa liikkunut tavaramäärä vastaa yli **50 000 rekkakuormallista tavaraa**, joka on nyt siirtynyt Kaakkois- ja itäisen Suomen **teille ja rautateille**. Vaihtoehtoiset kuljetusreitit luovat lisää kustannuspainetta ja haasteita yritysten kilpailukyvyille. Kun uudet kuljetusreitit ovat vakiintuneet, paluu kanavan käyttöön on entistäkin vaikeampaa.
- **VR ajaa idän tavaraliikenteen alas viimeistään vuoden loppuun mennessä. Vainikkalan ja Imatrankosken tavaraliikenteen toimipisteet suljetaan.**
- Kuljetusyritysten kannattavuusodotukset ovat edelleen heikot. Venäjää vastaan nostetut pakotteet estävät venäläisten ja valkovenäläisten rekkojen liikennöinnin Suomeen, mikä on vaikuttanut voimakkaasti raskaan liikenteen määriin.
- **Vähittäiskaupan hinnannousupaineet ovat suuret, myyntiodotukset pessimistisiä ja kuluttajien luottamus alhainen.** Suurimmassa ahdingossa ovat koruja, elektroniikkaa ja muotivaatteita myyvät erikoisliikkeet, joiden asiakkaista iso osa on ollut venäläisiä.
- **Maatalousala on jo pitkään ollut kannattavuuskriisissä.** Tuotantokustannusten (esimerkiksi energia, lannoitteet, rehut) nousu on ajanut monia maatiloja maksuvalmiuskriisiin.
- Kriisi kasvattaa joidenkin ammattiryhmien kysyntää (esimerkiksi ympäristö- ja energia-alan asentajat ja erityisasiantuntijat, huoltovarmuuteen liittyvät alat, erityisesti energia- ja kyberturvallisuus).

Muun muassa näitä panostuksia tulossa Kaakkois-Suomen alueelle

- Karjalan rataa kunnostetaan (v. 2023 budjettiin 31,1 M€)
 - Lappeenrannan aseman välilaiturin korotus ja eritasoyhteys välilaiturille 4,4 M€
 - Lauritsalan ratapihan raiteen 208 sähköistys ja uuden veturinsäilytysraiteen osoittaminen 1 M€
 - Imatra - Joensuu ratasuunnitelman laatiminen 2,5 M€
 - Imatra – Joensuu viiden taseoristeyksen järjestelyt 3,2 M€
 - Kouvola – Luumäki pohjoisen raiteen päällysrakenteen uusiminen 20 M€
- Kutilan kanavalle investointivaltuus 12,5 M€ (v. 2023 budjettiin 0,5 M€)

Muun muassa näitä panostuksia tulossa Kaakkois-Suomen alueelle

- Imatran erä- ja luontokulttuurimuseota vauhditetaan (tuleville vuosille valtuus 6 M€)
- Yrityksille lisää investointitukia (v. 2023 budjettiin yht. 3 M€ Etelä-Karjala + Kymenlaakso)
- Laajennetaan alueellisen kuljetustuen tukialuetta siten, että tukialueeseen lisätään seuraavat kunnat: Imatra, Ruokolahti, Rautjärvi ja Parikkala
- TKI-investointeja tutkimusinfrastruktuurien vahvistamiseksi ja helpotusta osaajapulaan mm. korkeakoulupaikkoja lisäämällä (kohdennus itäiseen Suomeen yht. 10 M€)
- Tukea matkailun kehittämiseen (kohdennus itäiseen Suomeen 7,5 M€ - tästä 2 M€ luonnonsuojelu- ja kansallispuistoalueiden kehittämiseen)
- 12 M€ EU:n alue- ja rakennepolitiikan varoja alueellisiin ja ylimaakunnallisiin yhteistyöhankkeisiin, joilla tuetaan esim. älykkään erikoistumisen mukaisia osaamiskärkiä, ekosysteemityötä, digitalisaatiota sekä vihreää siirtymää.
- Alueellisiin nuorisotyön kehittämishankkeisiin 1 M€ (itäiseen Suomeen)
- Ratkaisuja haetaan tuulivoiman lisärakentamiseen, rajaohjelmarahoituksen kohdentamiseksi itäiseen Suomeen ja LPR:n lentokentän toiminnan turvaamiseen

Keskustellaan Mentimeteriä avuksi käyttäen:

Ukrainan tilanne ja sen vaikutukset - mitä voimme yhteisesti tehdä?

Näkemyksenne ovat erittäin tärkeitä